

**UNIVERSITATEA „ALEXANDRU IOAN CUZA” DIN IAȘI
FACULTATEA DE LITERE
ȘCOALA DOCTORALĂ DE STUDII FILOLOGICE**

**Imbricarea în limba vorbită nedialectală. Limbile română și franceză.
Studiu comparativ**

Rezumatul tezei de doctorat

Conducător de doctorat:
Prof. univ. dr. Cărașu Luminița

Doctorandă:
Pârțu V. Sorina

**UNIVERSITATEA „ALEXANDRU IOAN CUZA” DIN IAȘI
FACULTATEA DE LITERE
ȘCOALA DOCTORALĂ DE STUDII FILOLOGICE**

**Imbricarea în limba vorbită nedialectală. Limbile română și franceză.
Studiu comparativ**

Conducător de doctorat:
Prof. univ. dr. Cărașu Luminița

Doctorandă:
Pârțu V. Sorina

ANUNȚ

La data de **22 septembrie 2022**, ora **12:00**, în Amfiteatrul „Alexandru Philippide”, doamna PÂRȚU V. SORINA va susține, în ședință publică, teza de doctorat cu titlul “*Imbricarea în limba vorbită nedialectală. Limbile română și franceză. Studiu comparativ*”, în vederea obținerii titlului științific de doctor în domeniul Filologie.

Comisia de doctorat are următoarea componență:

Președinte:

Prof. univ. dr. Lăcrămioara PETRESCU, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Conducător de doctorat:

Prof. univ. dr. Luminița CĂRĂUȘU, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Referenți:

Prof. univ. dr. Rodica NAGY, Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava

Prof. univ. dr. Cecilia Mihaela POPESCU, Universitatea din Craiova

Conf. univ. dr. habil. Adrian CHIRCU, Universitatea „Babeș Bolyai” din Cluj-Napoca

Vă invităm să participați la ședința de susținere a tezei.

Teza poate fi consultată la Biblioteca Facultății de Litere.

CUPRINS

CUPRINS	1
I. INTRODUCERE	8
I.1. Precizarea domeniului de investigație	8
I.2. Metodologia cercetării	10
I.2.1. Metoda analizei contrastive	11
I.2.2. Corpusul lingvistic	11
I.2.3. Analiza conversației	13
I.3. Stadiul actual al cercetării	13
I.4. Obiectivele și finalitatea studiului	15
I.5. Structura lucrării	16
II. LIMBA VORBITĂ	21
II.1. Preliminarii	21
II.2. Particularitățile limbii vorbite	23
II.3. Elementele specifice procesului de comunicare orală	28
II.3.1. Participanții la comunicare	29
II.3.2. Mesajul	30
II.3.3. Codul	31
II.3.4. Contextul	31
II.3.5. Canalul de transmitere	32
II.4. Limite ale transcrierii oralității	33
III. ELEMENTE DE PRAGMATICĂ	36
III.1. Pragmatica. Preliminarii	36
III.2. Conversația	38
III.2.1. Preliminarii	38
III.2.2. Caracteristicile conversației	39
III.3. Schimbul. Intervenția. Actul de vorbire	40
III.4. Perechile de adiacență	41
III.5. Deixis/ Indexicalitate	43
III.5.1. Preliminarii	43
III.5.2. Tipuri de deixis	43

III.5.2.1. Deixis personal	44
III.5.2.2. Deixis spațial/ local	46
III.5.2.3. Deixis temporal	46
III.5.2.4. Deixis social	47
III.5.2.5. Deixis discursiv	49
III.6. Politețea.....	49
III.7. Saliența lingvistică	49
IV. IMBRICAREA - FENOMEN SINTACTIC	51
IV.1. Delimitări conceptuale	51
IV.2. Direcții de abordare a imbricării	60
IV.2.1. Imbricarea - un tip de dependență	60
IV.2.1.a. Imbricarea – un tip de dependență în limba română	60
IV.2.1.b. Imbricarea – un tip de dependență în limba franceză	69
IV.2.2. Imbricarea - un tip de discontinuitate	73
IV.2.3. Imbricarea - un tip de emfatare	75
V. IMBRICAREA ÎN LIMBA ROMÂNĂ VORBITĂ ACTUALĂ.PERSPECTIVĂ GRAMATICALĂ	81
V.1. Clasificarea imbricării în limba română	81
V.1.1. Imbricarea- rezultat al expansiunii unui centru nominal	81
V.1.1.a. Imbricarea-rezultat al structurilor relative	81
V.1.1.b. Imbricarea- rezultat al pronumelor nehotărâte	99
V.1.1.c. Imbricarea- rezultat al adverbilor relative	102
V.1.1.c.a'. Imbricarea generată de adverbul relativ <i>unde</i>	102
V.1.1.c.b'. Imbricarea generată de adverbul relativ <i>când</i>	108
V.1.1.c.c'. Imbricarea generată de adverbul relativ <i>cum</i>	115
V.1.2. Imbricarea multiplă	126
V.1.2.a. Imbricarea generată de împletirea propoziției subordonate cu două propoziții regente în relație de coordonare	127
V.1.2.b. Imbricarea generată de împletirea propozițiilor subordonate în relație de coordonare cu o singură propoziție regentă	128
V.1.3. Imbricarea generată de adjective pronominale relative sau nehotărâte	134
V.1.4. Imbricarea- rezultat al deplasării unuia sau sau a mai multor componente din propoziția subordonată în propoziția regentă	135

V.1.4.a. Imbricarea generată de deplasarea subiectului din propoziția regentă	135
V.1.4.b. Imbricarea generată de deplasarea complementului direct din propoziția subordonată	153
V.1.4.c. Imbricarea generată de deplasarea circumstanțialului din propoziția subordonată	155
V.1.4.d. Imbricarea generată de deplasarea numelui predicativ din propoziția subordonată	160
V.2. Imbricarea-modele și interpretări	162
V.2.1. Modelul 1: Subiect (poziția sintactică a antecedentului neexprimat) - subiect (conectivul relativ, pronumele relativ <i>ceea ce</i> sau pronumele relativ <i>cine</i>) – subiect (poziția sintactică a propoziției subordonate)	162
V.2.2. Modelul 2: Complement direct (funcția sintactică a antecedentului neexprimat) –complement direct (conectivul relativ, pronumele relative <i>ceea ce</i> , respectiv <i>ce</i>) - complement direct (funcția sintactică a fiecărei propoziții subordonate)	166
V.2.3. Modelul 3: Complement prepozițional (funcția sintactică a antecedentului neexprimat) - subiect (pronumele relativ, substitut al antecedentului) - complement prepozițional (funcția propoziției subordonate)	168
V.2.4. Modelul 4: Complement prepozițional (funcția sintactică a antecedentului neexprimat) - complement direct (pronumele relativ, substitut al antecedentului) - complement prepozițional (funcția propoziției subordonate)	169
V.2.5. Modelul 5: Complement direct (poziția sintactică a antecedentului neexprimat) - nume predicativ (conectivul relativ, pronumele relativ <i>ce</i> sau pronumele relativ <i>care</i>) - complement direct (poziția sintactică a propoziției subordonate)	170
V.2.6. Modelul 6: Complement direct (funcția sintactică a antecedentului neexprimat) - subiect (funcția pronumelui relativ, substitut al antecedentului) - complement direct (funcția propoziției subordonate)	172
V.2.7. Modelul 7: Subiect (funcția sintactică a antecedentului neexprimat) - nume predicativ (funcția pronumelui relativ, substitut al antecedentului)- subiect (funcția propoziției subordonate)	173
V.2.8. Modelul 8: Subiect (funcția sintactică a antecedentului neexprimat) - complement direct (funcția pronumelui relativ, substitut al antecedentului) – subiect (funcția propoziției subordonate)	174
V.2.9. Modelul 9: Complement direct (poziția sintactică a antecedentului neexprimat) -complement prepozițional (conectivul relativ, pronumele relativ (<i>cu</i>) <i>cine</i> , pronumele relativ (<i>despre</i>) <i>ce</i> și pronumele relativ (<i>cu</i>) <i>ce</i>) - complement direct (poziția sintactică a propoziției subordonate)	

.....	174
V.2.10. Modelul 10: Complement direct (funcția sintactică a antecedentului neexprimat) - complement indirect (pronumele relativ, substitut al antecedentului) - complement direct (funcția propoziției subordonate)	176
V.2.11. Modelul 11: Complement direct (funcția sintactică a antecedentului neexprimat) - complement direct (pronumele nehotărât, substitut al antecedentului) - complement direct (funcția propoziției subordonate)	177
V.2.12. Modelul 12: Complement direct, respectiv circumstanțial de loc (funcția sintactică a antecedentului nelexicalizat) substituit prin adverbul relativ <i>unde</i> care este valorificat cu funcția sintactică de circumstanțial de loc - complement direct, respectiv circumstanțial de loc (poziția sintactică a propoziției subordonate)	178
V.2.13. Modelul 13: Circumstanțial de timp (poziția sintactică a antecedentului neexprimat) substituit prin adverbul relativ <i>când</i> care este valorificat cu funcția sintactică de circumstanțial de timp – circumstanțial de timp (poziția sintactică a propoziției subordonate)	179
V.2.14. Modelul 14: Complement direct, respectiv subiect (funcția sintactică a antecedentului nelexicalizat) substituit prin adverbul relativ <i>cum</i> care este valorificat cu funcția sintactică de circumstanțial de mod – complement direct, subiect (poziția sintactică a propoziției subordonate)	181
V.2.15. Modelul 15: Imbricarea multiplă	183
V.2.16. Modelul 16: Subiect, materializat printr-o formă nominală, deplasat în regentă cu trecerea peste un regent verbal (verbul impersonal <i>trebuie</i>)	186
V.2.17. Modelul 17: Subiect, materializat printr-o formă pronominală, deplasat în regentă cu trecerea peste un regent verbal (verbul impersonal <i>trebuie</i>)	189
V.3. Particularități morfosintactice ale imbricării	191
V.3.1. Raportul de subordonare	191
V.3.2. Raportul de coordonare	193
V.3.3. Verbul impersonal <i>trebuie</i>	195
V.3.4. Verbe reflexive impersonale	197
V.3.5. Expresii verbale impersonale	198
V.3.6. Adverbe predicative	199
V.3.7. Pronumele relativ	199
V.3.8. Pronumele nehotărât	201
V.3.9. Adverbele relative	202
V.3.10. Moduri și timpuri verbale frecvente în imbricare	204
V.3.10.a. Modul indicativ	204

V.3.10.a.1. Timpul prezent	205
V.3.10.a.2. Timpul imperfect	206
V.3.10.a.3. Timpul perfect compus	207
V.3.10.a.4. Timpul viitor	209
V.3.10.b. Modul conjunctiv	210
V.3.10.b.1. Timpul prezent și timpul perfect	210
V.4. Concluzii parțiale.....	212

VI. IMBRICAREA ÎN LIMBA FRANCEZĂ VORBITĂ ACTUALĂ. PERSPECTIVĂ GRAMATICALĂ

VI.1. Clasificarea imbricării în limba franceză

VI.1.1. Imbricarea- rezultat al expansiunii unui centru nominal

VI.1.1.a. Imbricarea-rezultat al structurilor relative

VI.1.1.b. Imbricarea- rezultat al pronumelor nehotărâte

VI.1.1.c. Imbricarea- rezultat al adverbilor relative

VI.1.1.c.a'. Imbricarea generată de adverbul relativ *où*

VI.1.1.c.b'. Imbricarea generată de adverbul relativ *quand*

VI.1.1.c.c'. Imbricarea generată de adverbul relativ *comment*

VI.1.2 Imbricarea multiplă

VI.1.2.a. Imbricarea generată de împletirea propoziției subordonate cu două propoziții regente în relație de coordonare

VI.1.2.b. Imbricarea generată de împletirea propozițiilor subordonate în relație de coordonare cu o singură propoziție regentă

VI.1.3. Imbricarea generată de adjective pronominale relative sau nehotărâte

VI.2. Imbricarea-modele și interpretări

VI.2.1. Modelul 1: Subiect (poziția sintactică a antecedentului neexprimat) – subiect (conectivul relativ, pronumele relativ *qui*) - subiect, complement direct (poziția sintactică a propoziției subordonate)

VI.2.2. Modelul 2: Imbricarea multiplă

Propoziție regentă-conectiv relativ (pronumele relativ compus *ce qu'* (care introduce o primă subordonată) - conjuncția coordonatoare copulativă *et* care leagă cele două subordonate marcând raportul de coordonare dintre acestea - conectiv relativ (pronumele relativ compus *ce qu'* care introduce a doua subordonată)

VI.2.3. Modelul 3: Propoziție regentă cu antecedent nelexicalizat-conectiv relativ (adverbul relativ *quand* care marchează antecedentul și introduce propoziția subordonată)- propoziție subordonată

.....	244
VI.2.4. Modelul 4: Propoziție regentă cu antecedent nelexicalizat-conectiv relativ(adverbul relativ <i>où</i> care marchează antecedentul și introduce propoziția subordonată)-propoziție subordonată	245
VI.2.5. Modelul 5: Propoziție regentă-conectiv relativ(adjectivul pronominal relativ <i>quelle</i> , integrat atât în structura regentei cât și în structura subordonatei, îndeplinind funcția sintactică de atribut adjectival)-propoziție subordonată	246
VI.2.6. Modelul 6: Imbricarea dublă	247
VI.3. Particularități morfosintactice ale imbricării	249
VI.3.1. Le rapport de subordination/ Raportul de subordonare	249
VI.3.2. Le rapport de coordination/ Raportul de coordonare	252
VI.3.3. Le pronom relatif/ Pronumele relativ	254
VI.3.4. Le pronom indéfini/ Pronumele nehotărât	256
VI.3.5. Les adverbes relatifs/ Adverbele relative	256
VI.3.6. Moduri și timpuri verbale frecvente în imbricare	258
VI.3.6.a. L'indicatif/ Modul indicativ	258
VI.3.6.a.1. Le présent/Timpul prezent	258
VI.3.6.a.2. L'imparfait/Timpul imperfect	260
VI.3.6.a.3. Le passé composé/Timpul perfect compus	262
VI.3.6.a.4. Le futur simple/Timpul viitor	264
VI.4. Concluzii parțiale	265
VII. IMBRICAREA ÎN LIMBA ROMÂNĂ VORBITĂ ACTUALĂ. PERSPECTIVĂ PRAGMATICĂ	267
VII.1. Direcții de interpretare a imbricării în limba română din perspectivă pragmatică	267
VII.2. Concluzii parțiale	288
VIII. IMBRICAREA ÎN LIMBA FRANCEZĂ VORBITĂ ACTUALĂ. PERSPECTIVĂ PRAGMATICĂ	292
VIII.1. Direcții de interpretare a imbricării în limba franceză din perspectivă pragmatică	292
VIII.2. Concluzii parțiale	311
IX. IMBRICAREA ÎN LIMBILE ROMÂNĂ ȘI FRANCEZĂ. STUDIU COMPARATIV	314

IX.1. Imbricarea în limbile română și franceză. Asemănări	314
IX.1.a. Perspectivă gramaticală	314
IX.1.b. Perspectivă pragmatică	321
IX.2. Imbricarea în limbile română și franceză. Deosebiri.....	322
IX.2.a. Perspectivă gramaticală	322
IX.2.b. Perspectivă pragmatică	322
CONCLUZII GENERALE.....	324
CORPUSURI DE LIMBĂ VORBITĂ	339
BIBLIOGRAFIE	340
ANEXE	350

Obiectul de cercetare al studiului nostru este reprezentat de fenomenul sintactic cunoscut în literatura de specialitate sub numele de *imbricare*. Fenomenul imbricării va fi urmărit în cadrul limbii vorbite, valorificându-se, în acest sens, corpusuri de limbă vorbită.

Demersul nostru încearcă să surprindă particularitățile imbricării, dar și ocurența acestui fenomen în limba vorbită. Se analizează acest fenomen sintactic atât din perspectivă gramaticală, cât și pragmatică.

Ne-am propus o metodă de abordare analitică, bazată pe exemple din corpusuri de limbă vorbită existente, care să ne ajute în dezvoltarea cadrului de referință.

Scopul principal al demersului nostru are la bază analiza, în paralel, a unui segment de gramatică, imbricarea, în două limbi asemănătoare din punctul de vedere al genezei (limbi romanice) pentru a ilustra asemănările și deosebirile între cele două limbi raportate la fenomenul sintactic cunoscut sub numele de *imbricare*.

Obiectivele acestei cercetări sunt următoarele:

- sistematizarea rezultatelor abordărilor lingvistice anterioare care analizează structura și elementele constituente ale construcțiilor în care se regăsește imbricarea;
- studierea structurii și ocurenței imbricării în corpusuri de limbă română vorbită;
- analiza structurii și ocurenței imbricării în limba franceză vorbită;
- analiza comparativă, la nivel gramatical, a acestui fenomen sintactic în limbile română și franceză;
- analiza comparativă, la nivel pragmatic, a acestui fenomen sintactic în limbile română și franceză;
- compararea situației imbricării în cele două limbi;
- prezentarea concluziilor, a bibliografiei și a anexelor.

Finalitatea studiului nostru vizează realizarea unei imagini generale asupra asemănărilor și diferențelor legate de imbricare în cele două limbi de interes pentru cercetarea noastră: limba română și limba franceză.

Lucrarea este structurată în nouă capitole care înglobează două secțiuni principale: una cu caracter teoretic și alta cu caracter aplicativ.

În ceea ce privește aspectele teoretice aflate la baza cercetării noastre, acestea se regăsesc în cadrul capitolului introductiv, dar și în cadrul capitolelor II, III, IV, unele dintre aceste capitole având și o miză/ direcție aplicativă.

Partea practică, corespunzătoare capitolelor V, VI, VII, VIII, se concentrează asupra analizei

contrastive privind imbricarea în limbile română și franceză. Capitolele V, VI sunt dedicate analizei gramaticale privind imbricarea în limbile română și franceză, următoarele două, VII, VIII, având menirea de a reliefa particularitățile pragmatice ale fenomenului sintactic sus-amintit. Capitolul IX evidențiază asemănările și deosebirile cu privire la imbricare, din perspectivă gramaticală și pragmatică, în cele două limbi de interes pentru studiul nostru: limba română și limba franceză.

Capitolul introductiv, *Introducere*, oferă detalii despre scopul redactării acestei lucrări, despre metodele de cercetare care au stat la baza studiului nostru, dar și despre actualitatea temei, importanța acesteia, precum și despre obiectivele urmărite.

Demersul propriu-zis începe prin încercarea de stabilire a componentelor câmpului de referință al problematicii supuse analizei: *imbricarea în limba vorbită*. Prima noastră preocupare s-a concretizat în dezbateră conceptului de „limbă vorbită” cu toate particularitățile specifice acesteia, în acest sens stând mărturie Capitolul II, intitulat *Limba vorbită*.

În cadrul subcapitolului intitulat *Preliminarii*, am încercat să definim conceptul de „limbă vorbită” surprinzând pozițiile unor nume avizate în cadrul domeniului de referință amintit.

Subcapitolul, *Particularitățile limbii vorbite*, devoalează caracteristicile limbii vorbite surprinse, în general, prin raportare la limba scrisă. Sunt reliefate, de asemenea, aspecte pro și contra limbii vorbite: exprimarea nemijlocită prezintă o mai mare implicare afectivă, discursul oral este mai puțin riguros.

Următorul subcapitol aduce în atenție componentele specifice procesului de comunicare orală, subcapitolul intitulându-se *Elementele specifice procesului de comunicare orală*. Sunt trecute în revistă elementele procesului de comunicare orală: participanții la comunicare, mesajul, codul, contextul și canalul de transmitere. Se prezintă, tot în cadrul acestui subcapitol, particularitățile și rolul fiecărui element intrinsec procesului de comunicare orală.

Ultimul subcapitol aferent capitolului II este *Limite ale transcrierii oralității* și l-am dedicat prezentării limitelor transcrierilor reunite în corpusuri de limbă vorbită.

Capitolul III se intitulează *Elemente de pragmatică* și fixează cadrul teoretic de referință în analiza imbricării din perspectivă pragmatică. Demersul nostru începe cu prezentarea domeniului de studiu corespunzător pragmaticii făcând apel la nume consacrate în literatura de specialitate. Sunt evidențiate, de asemenea, o serie de concepte cu care operează pragmatica, precum: conversația, schimbul, intervenția, actul de vorbire, perechile de adiacență, esențiale în cadrul demersului nostru.

Capitolul înfățișează, de asemenea, caracteristicile conversației, aspecte semnificative în cadrul studiului nostru având în vedere că studiem fenomenul imbricării din perspectiva limbii vorbite. De interes pentru studiul nostru este deixisul, element aferent domeniului pragmaticii.

Capitolul IV, *Imbricarea-fenomen sintactic*, cuprinde două mari subcapitole: *Delimitări conceptuale* și *Direcții de abordare a imbricării*.

Subcapitolul, *Delimitări conceptuale*, evidențiază caracteristicile imbricării, elementele implicate în imbricare, construcții generate de imbricare, dar și teorii legate de acest fenomen sintactic surprinse în cărți de profil. Se oferă, de asemenea, definiția imbricării. Conceptele teoretice vizează atât limba română, cât și limba franceză.

Următorul subcapitol, *Direcții de abordare a imbricării*, oferă o mostră a faptului că tipologiile imbricării pot fi percepute ca tipuri de dependență, de discontinuitate sau de emfatare.

Imbricarea- un tip de dependență își propune să analizeze exemple corespunzătoare imbricării din limba română și din limba franceză pentru a arăta că acest fenomen sintactic implică subordonarea elementelor angrenate în procesul imbricării.

Imbricarea- un tip de discontinuitate analizează fenomenul discontinuității pe care îl raportează la imbricare pentru a reliefa că imbricarea poate fi percepută asemenea unui tip de discontinuitate. Acest subcapitol are, evident, atât fundament teoretic, cât și aplicativ.

Următorul subcapitol, *Imbricarea- un tip de emfatare*, are aceeași menire, surprinzând imbricarea ca tip de emfatare datorită elementelor devoalate în cadrul analizei.

Capitolul V, *Imbricarea în limba română vorbită actuală. Perspectivă gramaticală*, este amplu, propunându-și să surprindă tipologiile de imbricare existente în limba română, particularitățile morfosintactice specifice fenomenului sus-amintit, dar și generarea unor modele de imbricare în urma studierii fenomenului în discuție.

Capitolul, *Imbricarea în limba română vorbită actuală. Perspectivă gramaticală*, are în componență următoarele trei secțiuni, fiecareia corespunzându-i anumite subcapitole: *Clasificarea imbricării în limba română*; *Imbricarea-modele și interpretări*; *Particularități morfosintactice ale imbricării*.

Primul subcapitol, *Clasificarea imbricării în limba română*, are menirea de a evidenția tipurile de imbricare existente în limba română, precum: imbricarea generată de pronume relative, imbricarea generată de pronume nehotărâte, imbricarea generată de adverbe relative, imbricarea obținută ca rezultat al deplasării unor componente din subordonată în regentă, imbricarea multiplă. Se oferă numeroase exemple corespunzătoare fiecărui tip de imbricare din limba română valorificându-se exemple din corpusuri de limbă vorbită.

Un element de noutate în planul imbricării adus prin demersul nostru este evidențiat în cadrul subcapitolului intitulat *Imbricarea- modele și interpretări*. Am evidențiat, în cadrul acestui subcapitol, recurența unor tipare specifice imbricării dezvăluite în urma analizei mai multor exemple din corpusuri de limbă română vorbită.

Următorul subcapitol, *Particularități morfosintactice ale imbricării* evidențiază, din perspectivă gramaticală, elemente specifice imbricării, precum: raporturile sintactice generatoare de imbricare, rolul pronomelor relative, al pronomelor nehotărâte, dar și al adverbilor relative în cadrul

imbricării. Semnificativ în cadrul imbricării este rolul verbelor impersonale, al expresiilor verbale impersonale, al adverbilor predicative, dar și al locuțiunilor adverbiale predicative, aspect reliefat în cadrul acestui subcapitol. De asemenea, în cadrul acestui subcapitol ne-am propus să evidențiem modurile și timpurile verbale frecvente în imbricare.

Capitolul VI, *Imbricarea în limba franceză vorbită actuală. Perspectivă gramaticală*, dezvăluie clasificarea imbricării aferentă limbii franceze și surprinde, de asemenea, ca în capitolul anterior, anumite modele/ tipare de imbricare evidențiate în urma analizei, dar și trăsăturile morfosintactice specifice fenomenului amintit, aspecte organizate în trei secțiuni: *Clasificarea imbricării în limba franceză; Imbricarea- modele și interpretări; Particularități morfosintactice ale imbricării*.

Toate secțiunile amintite anterior au subcapitole corespunzătoare și valorifică exemple din corpusuri de limbă franceză vorbită care surprind fenomenul imbricării.

Capitolul VII, *Imbricarea în limba română vorbită actuală. Perspectivă pragmatică*, își propune să analizeze exemple din corpusuri de limbă română vorbită care valorifică fenomenul imbricării, din perspectivă pragmatică, urmărindu-se, în special, rolul conceptelor de natură pragmatică prezentate într-un capitol anterior. Se evidențiază, tot în cadrul acestui capitol, concluziile rezultate în urma analizei. Structura acestui capitol este următoarea: *Direcții de interpretare a imbricării în limba română din perspectivă pragmatică și Concluzii parțiale*.

Capitolul VIII, *Imbricarea în limba franceză vorbită actuală. Perspectivă pragmatică*, are ca domeniu de interes același fenomen surprins, de această dată, din perspectiva pragmaticii limbii franceze. Sunt analizate, din perspectivă pragmatică, exemple din corpusuri de limbă franceză vorbită și se notează concluziile rezultate în cadrul analizei.

Capitolul VIII are în vedere următoarele subcapitole: *Direcții de interpretare a imbricării în limba franceză din perspectivă pragmatică și Concluzii parțiale*.

Ultimul capitol, intitulat *Imbricarea în limbile română și franceză. Studiu comparativ*, înfățișează asemănările și deosebirile proprii fenomenului imbricării în cele două limbi de referință pentru studiul nostru: limba română și limba franceză. Demersul nostru își propune realizarea unei imagini generale asupra asemănărilor și diferențelor legate de imbricare în cele două limbi.

Subcapitolele înglobate, *Imbricarea în limbile română și franceză. Asemănări și Imbricarea în limbile română și franceză. Deosebiri*, reliefează atât asemănările din perspectivă gramaticală, cât și pe cele de ordin pragmatic. Studiul nostru își propune, de asemenea, identificarea deosebirilor de natură gramaticală, dar și pragmatică în ceea ce privește fenomenul imbricării.

Se marchează, de asemenea, concluziile rezultate în urma analizei presupuse de demersul nostru.

Concluziile, bibliografia și anexele încheie demersul nostru de cercetare.

CORPUSURI DE LIMBĂ VORBITĂ

- Dascălu Jînga, Laurenția, *Corpus de română vorbită (CORV). Eșantioane*, Editura OSCAR PRINT, București, 2002.
- Duma, Melania, Pașcalău, Cristian, Pop, Liana (coord.), *Façons de parler_ro*, Editura Echinox, Cluj-Napoca, 2011.
- Gheorghe, Mihaela, Măda, Stanca, Săftoiu, Răzvan (coordonatori), *Comunicarea la locul de muncă. Corpus de interacțiune verbală în mediul profesional*, Editura Universității Transilvania, Brașov, 2009.
- Hoarță Cărăușu, Luminița (coordonator), *Corpus de limbă română vorbită actuală nedialectală*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2013.
- Pop, Liana, *La langue virtuelle*, Editura Echinox, Cluj-Napoca, 2007.
- Pop, Liana, *Où va la communication?*, Editura Echinox, Cluj-Napoca, 2010.
- Pop, Liana, *Verba volant; recherches sur l'oral*, Editura Echinox, Cluj-Napoca, 2004.
- <http://cfpp2000.univ-paris3.fr/>.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

- Adam, Jean-Michel, *Éléments de linguistique textuelle*, MARDAGA, Liège, 1990.
- Albalat, Antoine, *La formation du style par l'assimilation des auteurs*, Armand Colin, Paris, 1901.
- Ardeleanu, Sanda-Maria, Balațchi, Raluca, *Éléments de syntaxe du français parlé*, Editura Institutul European, Iași, 2005.
- Armengaud, Françoise, *La pragmatique*, Presses Universitaires de France, Paris, 1993.
- Avram, Mioara, *Gramatica pentru toți*, Editura Humanitas, București, 1997.
- Bahtin, Mikhail, *Probleme de literatură și estetică*, Editura Univers, București, 1982.
- Bakhtine, Mikhail, *Esthétique de la création verbale*, Éditions Gallimard, Paris, 1984.
- Bakhtine, Mikhail, *Le marxisme et la philosophie du langage*, Les Éditions du Minuit, Paris, 1977 (première édition, sous le nom de Volochinov, Leningrad, 1929).
- Bange, Pierre, *Analyse conversationnelle et théorie de l'action*, Les Éditions Didier, Paris, 1992.
- Bar-Hillel, Yehoshua, *Indexical expressions*, în *Mind*, 1954, nr. 63.
- Barthes, Roland, *Le grain de la voix*, Éditions Du Seuil, Paris, 1981.
- Bălănescu, Olga, *Texte și pre-texte. Introducere în pragmatică*, Editura Ariadna' 98, București, 2011.
- Beauzée, Nicolas, *Mot*, în *Encyclopédie Méthodique du XVIII e siècle*, Édition Swiggers, 1986, Paris.
- Benveniste, Émile, *Problèmes de linguistique générale*, II, Éditions Gallimard, Paris, 1974.
- Benveniste, Émile, *Probleme de lingvistică generală*, Universitas, București, 2000.
- Blanche-Benveniste, Claire, *Approches de la langue parlée en français*, Éditions Ophrys, Paris, 2000.
- Borchin, Mirela- Ioana, *Propozițiile imbricate*, în *Philologica Banatica*, vol. I, Timișoara, 2010, Omagiu Profesorului Ștefan Munteanu la 90 de ani.
- Bougnoux, Daniel, *Introducere în științele comunicării*, traducere de Violeta Vintilescu, Editura Polirom, Iași, 2000.
- Catană, Ion Florin, *Probleme controversate ale delimitării propozițiilor, discontinuitatea, izolarea, incidența, intercalarea și împletirea propozițiilor*, Editura MUSCEL, Câmpulung, 2000.
- Charaudeau, Patrick, *Grammaire du sens et de l'expression*, Hachette, Paris, 1992.
- Cherchi, Lucien, *L'ellipse comme facteur de cohérence*, în *Langue française*, no 38, Larousse, 1978, Paris.

- Chiru, Irena, *Comunicarea interpersonală*, Editura TRITONIC, București, 2003.
- Cosăceanu, Anca, Slăvescu, Micaela, *Gramatica limbii franceze*, Editura 100+1 GRAMAR, București, 2000.
- Cosnier, Jacques, Gelas, Nadine, Kerbrat-Orecchioni, Catherine, *Échanges sur la conversation*, Éditions du Centre National de la Recherche Scientifique, Paris, 1988.
- Coteanu, Ion, *Gramatica de bază a limbii române*, Editura GARAMOND, București, 1996.
- Coulmas, Florian (ed.), *Conversational routine. Explorations in standardized communication situations and prepatterned speech*, The Hague, Mouton, 1981.
- Cristea, Teodora, Cuniță, Alexandra, *Verbul*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1975.
- Culioli, Antoine, *Sur quelques contradictions en linguistique*, în *Communications (Le sociologique et le linguistique)*, 20, Seuil, Paris, 1973.
- De Peretti, André, Legrand, Jean-André, Boniface, Jean, *Tehnici de comunicare*, traducere de Gabriela Sandu, Editura Polirom, Iași, 2001.
- De Visscher, Pierre, Neculau, Adrian, *Dinamica grupurilor. Texte de bază*, Editura Polirom, Iași, 2001.
- Diaconu, Ion, G., *O completare sintactică*, în *Limba română*, VII, 1958, 2, Editura Academiei Republicii Populare Române.
- Dimitriu, Corneliu, *Gramatica limbii române explicată. Morfologia*, Editura Junimea, Iași, 1979.
- Dimitriu, Corneliu, *Tratat de gramatică a limbii române. Morfologia*, Editura Institutul European, Iași, 1999.
- Dimitriu, Corneliu, *Gramatica limbii române explicată. Sintaxa*, Editura Junimea, Iași, 1982.
- Dinu, Mihai, *Comunicarea*, Editura Științifică, București, 1997.
- Dittmar, Norbert, *À propos de l'interaction entre la construction du thème et l'organisation de la conversation: l'exemple du discours thérapeutique*, în *Langue française*, no 78, Larousse, 1988, Paris.
- Drașoveanu, Dumitru, D., Dumitrașcu, Pompiliu, Zdrenghea, Mircea, *Analize gramaticale și stilistice*, Editura Științifică, București, ed. a II-a, 1966.
- Du Marsais, César, *Despre tropi*, Editura Univers, București, 1981.
- Dubois, Jeans, *Énoncé et énonciation*, în *Langages*, no. 13, Paris, 1969.
- Duck, Steve, *Relațiile interpersonale. A gândi, a simți, a interacționa*, Polirom, Iași, 2000.
- Ducrot, Oswald, *Les Échelles argumentatives*, Les Éditions du Minuit, 1980, Paris.
- Ducrot, Oswald, *Les mots du discours*, Les Éditions du Minuit, 1980, Paris.
- Edmondson, Willis, *Spoken discourse: A Model for Analysis*, Longman, Londra, 1981.
- Fillmore, Charles J., *Verbes de jugement*, în *Langages*, no 17, Larousse, Paris, 1970.

- Fiske, John, *Introducere în științele comunicării*, traducere de Monica Mitarcă, Editura Polirom, Iași, 2003.
- Fournier, Isabelle, *Gramatica limbii franceze*, traducere Scurtu, Alina, Editura Corint, București, 2010.
- Gabrea, Maria, *Construcții incidente. Aspecte morfologico-sintactice și stilistice*, în *Limba română*, XIV, 1965, 5, Editura Academiei Republicii Socialiste România.
- Gadet, Françoise, Mazière, Francine, *Effets de langue orale*, în *Langages*, no 81, Paris, 1986.
- Galița, Raluca, *Pragma-stilistica oralității*, Editura Alma Mater, Bacău, 2011.
- Gaudet, Josée, *L'hypothèse de la nominalisation et la structure imbriquée en français*, în *Langues et Linguistique*, no 13, 1987.
- Germain, Claude, *La notion de situation en linguistique*, Éditions de l'Université d'Ottawa, Ottawa, 1973.
- Gherasim, Paula, *Semiotica modalităților*, Casa Editorială „Demiurg”, Iași, 1997.
- Godard, Danièle, *La syntaxe des relatives en français*, Éditions du CNRS, Paris, 1988.
- Goffman, Erving, *Forms of talk*, University of Pennsylvania Press, Philadelphia, 1981.
- Goffman, Erving, *Les Rites d'interaction*, Les Éditions de Minuit, Paris, 1974.
- Gramatica de bază a limbii române*, Editura Univers Enciclopedic GOLD, București, 2016.
- Gramatica limbii române*, vol I, *Cuvântul*, Editura Academiei Române, București, 2005.
- Gramatica limbii române*, vol II, *Enunțul*, Editura Academiei Române, București, 2005.
- Gramatica limbii române*, vol. II, *Sintaxa*, Editura Academiei Republicii Populare Române, București, 1963.
- Grevisse, Maurice, *Le Bon Usage*, Duculot, 1980.
- Gumperz, John, *Engager la conversation. Introduction à la sociolinguistique interactionnelle*, Les Éditions de Minuit, Paris, 1989.
- Guțu Romalo, Valeria, *Semiauxiliarele de mod*, SG, I, 1956.
- Hoarță Cărăușu, Luminița, *Dinamica morfosintaxei și pragmaticii limbii române actuale*, Editura Cermi, Iași, 2007.
- Hoarță Cărăușu, Luminița, *Pragmalingvistică: Concepte și taxinomii*, Editura Cermi, Iași, 2004.
- Hoarță Cărăușu, Luminița, *Strategii ale emfazării în discursul televizual românesc actual*, în *Analele Universității din Craiova, Seria Științe Filologice, Lingvistică*, Anul XLII, Nr. 1-2, 2020.
- Hoarță Cărăușu, Luminița, *Teorii și practici ale comunicării*, Editura Cermi, Iași, 2008.
- Indrea, Al., *Construcții și cuvinte incidente*, în *Cercetări de lingvistică*, VI, 1961, 2, Editura Academiei Republicii Populare Române.

- Ionescu-Ruxăndoiu, Liliana, *Conversația: structuri și strategii*, Editura ALL, București, 1995.
- Iordan, Iorgu, *Stilistica limbii române*, Editura Științifică, București, 1975.
- Iordan, Iorgu, Robu, Vladimir, *Limba română contemporană*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1978.
- Irimia, Dumitru, *Gramatica limbii române*, Editura Polirom, Iași, 1997.
- Irimia, Dumitru, *Gramatica limbii române*, Editura Polirom, Iași, 2000.
- Irimia, Dumitru, *Introducere în stilistică*, Editura Polirom, Iași, 1999.
- Irimia, Dumitru, *Morfo-sintaxa verbului românesc*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 1997.
- Irimia, Dumitru, *Structura gramaticală a limbii române. Sintaxa*, Editura Junimea, Iași, 1983.
- Ivănescu, Gheorghe, *Curs de sintaxa limbii române moderne*, Editura Junimea, Iași, 2004.
- Jackobson, Roman, *Closing Statement: Linguistics and Poetics*, în *Style in Language*, Sebeok, Thomas (ed.), Harper and Row, New York, 1960.
- Jakobson, Roman, *Lingvistică și poetică. Aprecieri retrospective și considerații de perspectivă*, în *Probleme de stilistică*, Editura Științifică, București, 1964.
- Jeanrenaud, Alfred, *Langue française contemporaine*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1969.
- Katz, J., Jerrold, *Propositional Structure and Illocutionary Force*, New York, 1977.
- Kerbrat-Orecchioni, Catherine, *La conversation*, Seuil, Paris, 1996.
- Kerbrat-Orecchioni, Catherine, *Les interactions verbales*, vol. I, Armand Colin, Paris, 1990.
- Landragin, Frédéric, *Saillance physique et saillance cognitive*, în *Cognition*, *Représentation, Langage (CORELLA)*, 2004, nr. 2.
- Lautman, Albert, *Essai sur l'unité des mathématiques et divers écrits*, Union Générale d'Éditions, Paris, 1977.
- Le Bidois, Georges, Le Bidois, Robert, *Syntaxe du Français Moderne*, vol. II, Éditions Auguste Picard, Paris, 1968.
- Leech, Geoffrey, *Principles of Pragmatics*, Longman, London, 1983.
- Leroy, Christine, *La notation de l'oral*, în Morel, Mary-Annick (ed.), *L'oral du débat, Langue française*, no. 65, Larousse, Paris, 1985.
- Lo Cascio, Vincenzo, *Gramatica argumentării. Strategii și structuri*, Editura Meteora Press, București, 2002.
- Mainueneau, Dominique, *Analiza textelor de comunicare*, Editura Institutul European, Iași, 2007.
- Mainueneau, Dominique, *Pragmatique pour le discours littéraire. L'énonciation littéraire*, Editura Armand Colin, Paris, 2005, traducere Balațchi, Raluca-Nicoleta,

- Pragmatică pentru discursul literar. Enunțarea literară*, Institutul European, Iași, 2007.
- Malinowski, Bronislaw, *The Problem of Meaning in Primitive Languages*, în Charles Kay Ogden și Ivor Armstrong Richards, *The Meaning of Meaning*, Harcourt, Brace&World, Inc., New York, 1956.
- Mardale, Alexandru, *Despre conceptul de saliență lingvistică și căror fenomene le corespunde în limba română*, Editura Universității din București, București, 2012, p. 147.
- Marouzeau, Jules, *Lexique de la terminologie linguistique*, Paris, 1933.
- Martin, Robert, *Pour une logique du sens*, Presses Universitaires de France, Paris, 1983.
- Mauger, Gaston, *Cours de Langue et de Civilisation françaises*, LIBRAIRIE HACHETTE, Paris, 1955.
- Merlan, Aurelia, *Sintaxa limbii române*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2001.
- Merlan, Aurelia, *Sintaxa și semantica-pragmatica limbii române vorbite*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 1998.
- Metzeltin, Michael, *Gramatică explicativă a limbilor romanice. Sintaxă și semantică*, traducere Dinu Moscal, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2011.
- Mey, L., Jacob, *Pragmatics. An Introduction*, Blackwell Publishing, Oxford, 2001.
- Miège, Bernard, *Informație și comunicare. În căutarea logicii sociale*, traducere de Adrian Staii, Editura Polirom, Iași, 2008.
- Milică, Ioan, *Zoon politikon și logos pragmatikos*, 2007, în *Arta comunicării în contextul diversității culturale și lingvistice. Perspective istorice și contemporaneitate*. Lucrările Simpozionului Național cu participare internațională, Ediția a VII-a, coord. Mariana Flaișer, Iași, Casa Editorială Demiurg.
- Moeschler, Jacques, *Argumentation et conversation*, Hatier-Credif, Paris, 1985.
- Moles, Abraham, *Théorie structurale de la communication et société*, Masson, Paris, 1986.
- Ong, Walter J., *Orality and Literacy*, Routledge, New York, 1982.
- Pană Dindelegan, Gabriela, *Morfosintaxa limbii române. Sinteze teoretice și exerciții*, Editura Universității din București, București, 2010.
- Pap, Arthur, *Elements of Analytic Philosophy*, Hafner Pub. Co., New York, 1949.
- Peirce, Charles Sanders, *Illustrations of the Logic of Science*, în Nathan Houser & Christian Kloesel (eds.), *The Essential Peirce*, II-ème volume, Indiana University Press, Bloomington, 1998.
- Perelman, Chaïm & Olbrechts-Tyteca Lucie, *Traité de l'argumentation*, Presses Universitaires de France, Paris, 1958.
- Philippide, Alexandru., *Gramatică elementară a limbii române*, Editura Librăriei Isr. Kuppermann, Iași, 1897.

Pierrard, Michel, *La relative sans antécédent en français moderne. Essai de syntaxe propositionnelle*, Éditions Peeters, Paris, 1988.

Dicționare și enciclopedii

Bidu-Vrăncianu, Angela, Călărașu, Cristina, Ionescu-Ruxăndoiu, Liliana, Mancaș, Mihaela, Pană Dindelegan, Gabriela, *Dicționar de științe ale limbii*, Editura Nemira, București, 2001.

Ducrot, Oswald, Todorov, Tzvetan, *Dictionnaire encyclopédique des sciences du langage*, Éditions du Seuil, Paris, 1972.

Landragin, Frédéric, „Saillance”, *Sémanticlopedie. Dictionnaire de sémantique*, 2007, www.semantique-gdr.net/dico/index.php/Saillance.

Moeschler, Jacques, Reboul, Anne, *Dicționar enciclopedic de pragmatică*, Editura ECHINOX, Cluj, 1999.

Routledge Dictionary of Language and Linguistics, London, 1998.

Webografie

www.atilf.fr/tlfi

<https://www.cnrtl.fr>

[en.wikipedia.org/wiki/ Contrastive_analysis](http://en.wikipedia.org/wiki/Contrastive_analysis)

dexonline.ro, s.v. *ironie*.

[www.larousse.fr>dictionnaires](http://www.larousse.fr/dictionnaires)

www.yann-ollivier.org/etymo/bizarreries.